

EXFAC03-FIL

HØST 2009

1. desember kl. 9.00 (4 timer)

Oppgavesettet består av seks sider og er delt inn i to hoveddeler (1 og 2).

I del 1 skal én av oppgavene besvares.

I del 2 skal alle fire deler (Part I, II, III og IV) besvares.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Da all undervisning og hjemmearbeid i del 2 har vært på engelsk vil også eksamensoppgavene i denne delen være på engelsk.

DEL I

Gjør enten oppg. 1 eller oppg. 2

Oppg. 1:

Det finnes et filosofisk spørsmål om hvordan kroppen din og sinnet ditt forholder seg til hverandre. Nagel skiller mellom tre typer teorier om dette spørsmålet. Den første kalles "dualisme". Ifølge denne teorien

består du av to helt forskjellige ting: én komplisert fysisk organisme og én rent mental sjel (*Hva er meningen*, s. 34).

Den andre kaller Nagel "fysikalisme". Denne typen teori hevder at

mennesker utelukkende består av fysisk materie og at mentale tilstander er fysiske tilstander i hjernene deres (*ibid.*, s. 34-5).

Den tredje typen teori kaller Nagel "dobbelaspektteorien". Denne teorien hevder at

du ikke er en kropp pluss en sjel, men at du bare er en kropp der denne kroppen, eller i det minste hjernen, ikke bare er et fysisk system. Det er en gjenstand med både fysiske og mentale aspekter (*ibid.*, s. 37).

Diskuter de tre typene teorier om forholdet mellom kropp og sinn. Hvilken type teori går Nagel inn for, og hvorfor? Hvilken type teori mener du er riktig, og hvorfor?

Oppg. 2:

Det finnes en moralfilosofisk posisjon kalt "relativisme". Nagel tar på alvor det han kaller "[d]en dypere formen for relativitet", nemlig den type moralsk relativisme som

innebærer at de grunnleggende normer for rett og galt ... avhenger fullstendig av hvilke normer som er allment akseptert i det samfunn du lever i. (*Hva er meningen*, s. 68)

Nagel skriver videre at han

har ... svært vanskelig for å være enig i [denne form for relativisme], hovedsakelig fordi det alltid virker mulig å kritisere dine lokalt aksepterte samfunnsnormer og si at de er moralsk feilaktige. Hvis du skal framføre en slik kritikk, må du appellere til en mer objektiv standard, en idé om hva som *virkelig* er rett og galt ... (ibid., s. 68. Kursiv i originalen).

En slik objektiv standard ser Nagel ut til å appellere til når han skriver:

Det finnes ett generelt argument mot å skade andre som kan presenteres for alle som kan et språk. Argumentet ser ut til å vise at alle har *en* grunn til å bry seg om andre ... Det lyder omtrent slik: "Hvordan ville du like at noen gjorde dette mot deg?" (ibid., s. 61. Kursiv i originalen).

Nagels skisserer altså to posisjoner: den ene hevder at det avhenger av sammenhengen hva som til enhver tid er moralsk rett og galt; den andre hevder at det finnes objektive moralske standarder.

Diskuter de to posisjonene. Synes du Nagel gir et godt argument mot relativismen? Hvilke andre argumenter mot relativismen tror du kan gis?